

Čís. 10940.

Na základě účetního nálezu vojenské pensijní likvidatury ukládajícího náhradu přeplatků zaopatřovacích požitků, lze ode dne účinnosti zákona ze dne 8. července 1930, čís. 130 Sb. z. a n. vésti soudní exekuci.

(Rozh. ze dne 3. září 1931, R I 392/31.)

Na základě účetního nálezu vojenské pensijní likvidatury povolil soud první stolice československému eráru exekuci k vydobytí přeplatků zaopatřovacích požitků. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Exekuční řád vypočetl všechny exekuční tituly. Nelze-li určité veřejné listiny nebo spisy, kterým ve zvláštních zákonech a předpisech nikoliv procesního obsahu byla propůjčena exekuční moc, podřaditi pod tituly vypočítané v §§ 1 a 2 ex. ř., zůstávají přes to nadále v platnosti jako exekuční tituly. Není však zákonného předpisu, podle něhož účetní nálezy vojenské pensijní likvidatury mají platiti jako exekuční tituly. Účetní nález nelze počítati ani mezi rozhodnutí správních úřadů nebo jiných kompetentních veřejných orgánů o soukromoprávních nárocích uvedených v § 1 čís. 10 ex. ř., poněvadž nejde podle účetního nálezu o soukromoprávní nároky a k rozhodnutím v § 1 čís. 10 ex. ř. uvedeným lze počítati jen nálezy o náhradě škody úřady stálého vojska vydané cestou správní, jimiž byla vojenská osoba odsouzena k náhradě škody z porušení služební povinnosti. Jelikož tudíž řečený účetní nález nepřichází v úvahu, bylo exekuční návrh zamítnouti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jde o exekuci na základě účetního nálezu vojenské pensijní likvidatury, jímž byla povinnému předepsána náhrada přeplatků vojenských zaopatřovacích požitků (§ 26 zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 288 sb. z. a n.). Až do zákona ze dne 8. července 1930, čís. 130 sb. z. a n. nebyly takové nálezy exekučním titulem pro soudní exekuci, protože nebylo zákonného ustanovení, jímž jejich exekuce byla přidělena soudům (§ 1 čís. 12 ex. ř., rozh. čís. 5543, 5861 sb. n. s.). Tento stav se změnil zákonem čís. 130/30, neboť podle čl. VI tohoto zákona jsou soudní exekucí vykonatelná pravoplatná rozhodnutí a opatření státních úřadů správních, jimiž se ukládá peněžité plnění nebo vydání movitých věcí, a to, i když není soudní exekuce připuštěna zvláštním zákonným předpisem. Nález vojenské pensijní likvidatury, ukládající náhradu přeplatků zaopatřovacích požitků, jest rozhodnutím správního úřadu podle řečeného ustanovení zákona čís. 130/30 (viz důvody vládního návrhu tohoto zákona, tisk poslanecké sněmovny 1685) a ježto nález, o jehož exekuci v projednávaném případě jde, jest podle doložky k němu připojené pravoplatný a vykonatelný (§ 54 poslední odstavec ex. ř.), nebylo

důvodu, by návrhu na povolení jeho exekuce nebylo vyhověno. Změnil tudíž rekursní soud povolující usnesení prvního soudu a zamítl návrh neprávem.

Čís. 10941.

Uznání dluhu může se státi nejen výslovně, nýbrž i mlčky.

Postoupený dlužník, jenž, byv zpraven o postupu, zaplatil bez výhrady postupníku postoupenou pohledávku, uznal proti postupníku pohledávku za správnou a nemůže na bezelstném postupníku požadovati vrácení zaplaceného peníze jako nedluhu z důvodu § 1431 obč. zák.

(Rozh. ze dne 3. září 1931, R I 663/31.)

Firma B. byla pojištěna u žalující pojišťovny proti požáru. Dne 18. prosince 1928 vypukl u žalované firmy požár. Přípisem ze dne 21. února 1929 vyrozuměl berní úřad žalobkyni, že mu firma B. postoupila 80.000 Kč z pojištěné sumy za požární škodu. K naléhání firmy B. vyplatila pojišťovna dne 6. dubna 1929 bernímu úřadu 80.000 Kč. Ježto při likvidaci škody učinili společníci firmy B. nesprávné údaje, domáhala se žalobkyně na československém státu zaplacení 80.000 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. **Důvody:** Vychází-li se z toho, že mezi stranami šlo o postup, nelze sdíleti právní názor, že by žalovaná strana nebyla obohacena, ukáže-li se, že platila, co nebyla povinna, domnívající se mylně, že povinna k tomu jest, neboť práva přejímatelova jsou co do postoupené pohledávky táž, jako práva postupitelova (§ 1394 obč. zák.) a smlouvou o postup vzniká nový závazek jen mezi postupitelem a příjemcem pohledávky, nikoli však mezi tímto a převzatým dlužníkem (§ 1395 obč. zák.). Z toho jest podle § 1396 obč. zák. jediná výjimka; dlužník jest povinen uspokojiti přejímatele dluhu jako svého věřitele, uznal-li pohledávku proti bezelstnému příjemci za pravou. Názor soudu první stolice, že uznání to spočívá v tom, že žalující strana bernímu úřadu zaplatila postoupených 80.000 Kč, jest právně mylný. Uznání podle § 1396 obč. zák. předpokládá u uznávajícího úmysl, uznáním založiti samostatný důvod obligační. Takového uznání se ovšem může státi jako každý jiný projev vůle nejen výslovně, nýbrž i mlčky. Než to, že dlužník pohledávku platí, nelze považovati za uznání, jež má na mysli § 1396 obč. zák., poněvadž dlužník neměl úmysl založiti nový důvod obligace, nýbrž naopak jeho úmysl směřoval k tomu, by placením přivodil zánik obligace. Placení nemůže překážeti tomu, by žalující neuplatňovala své nároky na vrácení placeného, pokud by je opírala o okolnosti, které seznala teprve po placení, neboť placení lze vykládati podle pravidla § 863 obč. zák. jen za vzdání se takových námitek, které platícímu v době placení byly známy, nikoli však za vzdání se i takových námitek, o kterých v době placení nevěděl. Nastal-li, jak strany doznaly, postup pohledávky, konala žalující strana placení na svůj dluh z pojišťovací smlouvy, byť i domnělý, nikoli na